

رویکردهای بیانیه گام دوم انقلاب از منظر رسانه های خارجی

مؤلف اول^۱، مؤلف دوم^۲

۱- عنوان و آدرس کوتاه مؤلف اول

۲- عنوان و آدرس کوتاه مؤلف دوم

چکیده

بیانیه گام دوم انقلاب از سوی مقام معظم رهبری یکی از مهمترین و جامع ترین سخنان ایشان در طی سال های پس از انقلاب می باشد. این بیانیه متشکل از هفت فصل متمایز می باشد که عبارتند از: ثبات حفظ تمامیت ارضی ایران، موتور پیشران کشور در عرصه علم و فناوری و ایجاد زیرساخت‌ها، به اوج رسانیدن مشارکت مردمی، ارتقاء بینش سیاسی آحاد مردم، سنگین کردن کفه عدالت کشور، افزایش چشمگیر معنویت و اخلاق در جامعه، ایستادگی روزافزون در برابر قلدران و زورگویان و مستکبران جهان. /س از این بیانیه همان طور که انتظار می رفت رسانه ها و خبرگزاری های خارجی مواضع ستیزه جویانه ای علیه این بیانات گرفتند به طوری که شبکه های بی بی سی و من و تو مشکلات اقتصادی را بهانه ای کرده تا بخواهند بیانیه را تحت شعاع قرار دهند در حالی که هیچ اشاره ای به دستاوردهای نظام جمهوری اسلامی ایران در طول چهل سال مبارزه با استکبار جهانی ننمودند. خبرگزاری هایی همچون یورونیوزف آسوشیتدپرس، رویترز، تایمز و خبرگزاری فرانسه تیتراهای اصلی خود را به عدم اطمینان رهبر جمهوری اسلامی به آمریکا و دولت های غربی اختصاص دادند و بر این نکته تاکید نمودند که ایشان بسیاری از دولت های غربی را هم ردیف آمریکا در نظر گرفته و هرگز امیدی به حقانیت آنان ندارند. اکثر این خبرگزاری ها و رسانه ها به دیدگاه واقع بینانه رهبری جمهوری اسلامی ایران در قبال آمریکا و دولت های غربی اذعان نمودند و بی عهدهی هاو اقدامات خصمانه آمریکا و متحدانش را دلیل این موضوع می دانستند.

واژه های کلیدی: بیانیه، گام دوم، رهبری، رسانه های خارجی، آمریکا.

۱. مقدمه

هرچند اهمیت منبع صدور بیانیه گام دوم انقلاب به عنوان شخص اول جمهوری اسلامی و ولی امر و همچنین اهمیت متن بر کسی پوشیده نیست، اما در این میان، برخی تعبیر و تمجیدها به نظر می رسد به جای آنکه راه را بر دقیق شدن در این بیانیه و اعلام دیدگاه های مختلف و تضاد آرای حول آن باز کند و این بیانیه را به متنی قابل نقد و بررسی و زمینه ای برای راهگشایی با کمک همه نیروهای درون نظام و انقلاب در آستانه چهل سال دوم نظام جمهوری اسلامی تبدیل کند، تلاش دارد، یا آن را به متنی قدسی تبدیل کرده، یا آن را به متنی که باید برایش ستادی صوری تشکیل داد یا آن را قاب کرد تبدیل کند یا از آن وسیله ای برای خط کشی ها و راندن ها بسازد؛ این درست تجربه ای است که پیش از این نیز در قبال برخی فرمان ها، نامه ها و بیانیه های رهبر انقلاب هم رخ داده است. لیکن توجه وافر به این امر و تبیین دقیق نظرات آیت اله خامنه ای باید در وهله نخست و با نهایت دقت و تامل و بصیرت صورت گیرد تا از انحرافات احتمالی به ویژه از سوی بیگانگان و رسانه های وابسته به آنها جلوگیری نمود. لیکن باید با نظارتی مستمر

تمام زوایای واکنش بیگانگان اعم از رسانه های آنان را بررسی نمود و راهکارهای مناسب را اتخاذ نمود. یکی از مباحث بسیار مهم مطرح شده از سوی آیت اله خامنه ای به منظور ادامه روند موفقیت آمیز جمهوری اسلامی ایران، بیانیه گام دوم انقلاب می باشد.

۲. تجزیه و تحلیل بیانیه از سوی محققین

این بیانیه در واقع نگاهی کوتاه و اجمالی به چهل سال از عمر با برکت انقلاب اسلامی و ارایه برنامه و چشم انداز برای چهل سال بعد است. نکته قابل توجه در خصوص این بیانیه فراگیری، جامعیت، دقت، راهگشایی و محور قرار گرفتن ملت ایران به ویژه جوانان است تا با جهاد علمی و با عزم راسخ تر گام های بعدی را در راستای نیل به اهداف انقلاب اسلامی بلندتر بردارند.

آیت الله سید احمد علم الهدی، امام جمعه مشهد، بیانیه گام دوم را برنامه ای راهبردی در چهل سال آینده و در راستای ایجاد تمدن نوین اسلامی و زمینه سازی جهان برای طلوع خورشید امام طمان (عج) خوانده و تأکید کرده است: هر کسی از این سند و آرمان تخلفی کند و برخلاف این سند، مسیر، جریان و حزب دیگری را تعیین کرد، خائن به ظهور حضرت امام زمان (عج) است. رهبری قدم آخر را مشخص کردند و آن، زمینه سازی برای طلوع خورشید ولایت عظمی است و اگر مسئولیتی به دست گرفته شود و مسیر عوض شود، شما در مسیر تعجیل فرج خیانت کردید. البته او پیش از این نیز درباره گام دوم گفته بود: رهبری حجت امام زمان (عج) است. ایشان می گوید در گام دوم باید آماده بشوید، زیرا آقا را می بینید. این تعبیر از یک آدم معمولی نیست، بلکه از سوی حجت امام زمان صادر شده است.

حجت الاسلام والمسلمین سید محمد مهدی میرباقری، رئیس فرهنگستان علوم اسلامی و عضو مجلس خبرگان رهبری در توصیف این بیانیه گفته است: بیانیه گام دوم به یک معنا حتی قابل مقایسه با «تَنْبِيْهُ الْأُمَّةِ» مرحوم نائینی و رساله «حرمت مشروطه» شیخ فضل الله نیست؛ چراکه آن ها در مقیاس راهبری حوادث ملی هستند؛ اما گام دوم در مقیاس راهبری انقلاب اسلامی به عنوان یک حقیقت تأثیرگذار بر جامعه جهانی است.

حجت الاسلام کاظم صدیقی نیز در خطبه های جمعه ۱۷ اسفند (سال ۹۷) تهران با اشاره به بیانیه مقام معظم رهبری در گام دوم انقلاب بیان کرد: پاسخگویی به همه شبهات در این بیانیه است و یک تصویر کلی از نظام دینی است که چهل سال آن گذشته است. شناخت نقطه ضعفها و ارتباط آینده به گذشته و تکیه به جوانان و اظهار عاطفه و عشق به جوانان در این بیانیه بی نظیر است. وی ادامه می دهد: خدا می داند عاری از هر چیزی ما دل به مقام رهبری دادیم. جز امام زمان نظیری مانند ایشان نمی توان یافت.

سردار محمدرضا نقدی معاون فرهنگی و اجتماعی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، در جلسه ای در دانشگاه امیرکبیر سرودی درباره گام دوم می خواند: دلبر ما هفت شهر عشق را خود رفته بود، داستان تا به آخر او از اول رفته بود؛ نقل ما با او گپ آینه است و خشت خام، آنچه را امروز می بینی از اول گفته بود؛ در بیان گام دوم حرف نو بسیار هست، می سرایم من فقط آن را کز اول گفته بود؛ تا سحر پایان نیابد بوستان شعر من، گرچه بخوانم هر چه را از روز اول گفته بود؛ مطلع خورشید مولایمان بود فرجام گام، فاش می گویم دلم این را از اول گفته بود.

آیت الله محمد محمد ری شهری، تولیت آستان عبدالعظیم حسنی نیز در سخنرانی با محوریت این بیانیه، عمل به آن را موجب رضایت امام زمان (عج) و منتهی شدن انقلاب اسلامی به ظهور ایشان عنوان کرد.

حجت الاسلام محمد جواد علی اکبری رئیس شورای سیاست گذاری ائمه جمعه در نشست «قرارگاه محوری» که در مرکز اتحادیه انجمن های اسلامی دانش آموزی خراسان رضوی برگزار شد، درباره بیانیه گام دوم می گوید: هنر انجمن های اسلامی در این است که بتواند با ابتکار و انگیزه، درک و عمل به بیانیه گام دوم انقلاب را برای هم نسلی های خود، تسهیل کند. وی در این باره به خوانش با تدبر بیانیه گام دوم از سوی جمع جوان انجمن های اسلامی تأکید می کند و می گوید: تبیین پیام بیانیه گام دوم انقلاب به مراتب از

درک شخصی آن سخت‌تر است. در تشکیلات سازماندهی شده مثل انجمن اسلامی باید امکان برای خوب خواندن و خوب به دیگران فهماندن رهنمودهای رهبری نظام، فراهم شود.

حجت‌الاسلام محسن غروی‌ان، عضو جامعه مدرسین و محققین حوزه علمیه قم درباره قدسی‌سازی این بیانیه و تأثیر آن بر ظهور حضرت ولی عصر(عج) و پیامدهای این نوع تفاسیر به ایرناپلاس می‌گوید: به نظرم ائمه جمعه توجه داشته باشند، درباره مسأله ظهور امام زمان و زمان آن، علما همواره تأکید داشته‌اند باید تعیین زمان آن را تکذیب کنید. در روایت آمده است کسانی که برای ظهور وقت تعیین می‌کنند، کاذب‌اند. حتی گفته‌اند کسانی که ادعای قداست می‌کنند و خود را به ظهور امام زمان وصل می‌کنند، نیز کاذب‌اند.

وی ادامه می‌دهد: بنابراین قدسی‌سازی‌ها در طول تاریخ، سبب سوءاستفاده بوده و به عقاید مردم ضربه زده است. حتی اوایل انقلاب نیز عده‌ای گفتند چهره امام را شب‌ها می‌توان در ماه دید که خود امام با آن مقابله کردند و فرمودند این اظهارنظرها را قبول ندارم. این پژوهشگر دینی با بیان اینکه امروز نیز رهبری این اظهارات را رد و انکار می‌کنند، تأکید می‌کند: این قداست‌سازی‌ها ضربه‌ساز است و ائمه جمعه نباید کاری کنند که اگر اتفاقی افتاد و تغییراتی حاصل شد، مردم بگویند چرا آنچه مقدس بود این‌گونه شد. بنابراین، این نوع تقدس‌سازی‌ها به‌هیچ‌وجه مورد پذیرش رهبری و علما نیست و باید از آن پرهیز شود.

رئیس حوزه‌های علمیه استان قزوین می‌گوید بیانیه گام دوم انقلاب مقام معظم رهبری نقطه عطفی در نظام مقدس جمهوری اسلامی است و باید آن را سرآغازی برای شروعی تازه در چهل سالگی انقلاب اسلامی دانست. حجت‌الاسلام علی عباسی با بیان اینکه این بیانیه محورهای مختلفی دارد، می‌گوید مقام رهبری در این بیانیه بحث مشارکت‌های مردمی را مطرح کرده و برای آن اهمیت زیادی قایل شده‌اند. انقلاب اسلامی مشارکت‌های مردمی را در انتخابات، مقابله با فتنه‌های داخلی و حضور در صحنه‌های مختلف دفاع از نظام و غیره به اوج رسانید و مشارکت مردمی را در موضوعات اجتماعی و سیاسی مضاعف ساخت. مردم بعد از انقلاب اسلامی در مسابقه خدمت رسانی مشتاقانه شرکت کرده و نقش خود را در پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی به خوبی ایفا می‌کنند. انقلاب اسلامی با مشارکت مردمی، طرح شعار علیه رژیم پهلوی و قرائت پیام‌های امام راحل به پیروزی رسید و باید آن را مصداق بارز مشارکت مردمی عنوان کرد. نمونه دیگر آن جنگ تحمیلی به عنوان یک مانع بزرگ بر سر راه انقلاب اسلامی بود که با مشارکت مردمی این جنگ با موفقیت به پایان رسید. مردم در این جنگ با اعزام فرزندان خود به جبهه‌های حق علیه باطل با تمام توان جلوی دشمنان ایستادند و با حمایت‌های مادی و معنوی و پشتیبانی از نظر اقتصادی و مادی نشان دادند انقلاب را تنها نخواهند گذاشت.

حجت‌الاسلام عباسی با بیان اینکه نمونه دیگر از مشارکت‌های مردمی، مقابله با تحریم‌های ظالمانه دشمنان است، دشمنان از همان ابتدای پیروزی انقلاب اسلامی بسیاری از سرمایه‌های ایران را در بانک‌های خارجی مسدود کردند و اجازه ندادند منافع آنها به ملت ایران برسد و همچنین با تحریم کالاهای اساسی مانند اسلحه، مواد غذایی، فناوری و ... ظلم بسیار زیادی به مردم ایران روا داشتند اما همه آنها در نهایت با مشارکت‌های مردم ایران خنثی شد. حضور حداکثری مردم در راهپیمایی‌ها به ویژه راهپیمایی ۲۲ بهمن و روز قدس و شرکت در انتخابات مختلف همه از نمونه‌های مشارکت‌های مردمی است که نشان می‌دهد مردم با وجود تمامی مشکلات و مضیقه‌های اقتصادی به پای انقلاب و آرمان‌های امام راحل ایستاده‌اند و هرگز اجازه نخواهند داد دشمنان به اهداف سوء خود نایل شوند. نقش مشارکت‌های مردمی در انتخابات ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی، خبرگان رهبری و شوراهای اسلامی شهرها و روستاها بسیار برجسته است و موجب تقویت و استحکام نظام و انقلاب در برهه‌های حساس می‌شود.

حسن لاسجردی کارشناس مسائل سیاسی در خصوص بیانیه گام دوم رهبر انقلاب می‌گوید: بیانیه گام دوم در چهل سالگی انقلاب یعنی زمان بالندگی جمهوری اسلامی صادر شده است به همین خاطر بیانیه پیام مهمی دارد مبنی بر اینکه مرحله جدید انقلاب را طوری مدیریت کنیم که همچنان بر اصول ۴۰ ساله اول و به باور و بنیان‌های اعتقادی، استقلال و نیروی جوان متکی باشیم.

همچنین مدعی شد تجربه انقلاب اسلامی نشان داده است که هر قدر در مواجهه با نظام‌های سلطه کوتاه بیاییم، آن‌ها بیشتر طلبکار می‌شوند و لیست بلندتری برای مطالبات و اصلاحات مورد نظر خود مطرح می‌کنند.

حسن عابدینی نیز در خصوص بیانیه گام دوم رهبر انقلاب می‌گوید؛ راهبردی که مقام معظم رهبری در حوزه سیاست خارجی ترسیم کردند مبتنی بر حفظ قدرت انقلاب اسلامی است و دشمنان انقلاب اسلامی تلاش داشتند تا آن را در درون مرزهای ایران محصور کنند و موجب شکل‌گیری حرکت‌های ضد انقلابی در داخل کشور بشوند، اما واگذاری سفارت رژیم صهیونیستی به فلسطین و تسخیر لانه جاسوسی نمونه‌های بارزی برای جلوگیری از حرکت‌های ضد انقلابی در داخل بوده است و در عین حال می‌توان گفت که دیوار کشتی تل‌آویو در اطراف سرزمین‌های اشغالی از ترس نفوذ انقلاب اسلامی انجام شده است. عابدینی مدعی شد امروز اندیشه انقلاب اسلامی در قالب محور مقاومت متبلور شده که در کشورهایی مانند یمن، سوریه، عراق و لبنان ظهور بروز پیدا کرده است و تنها به مرزهای کشور ما محدود نمی‌شود و این موضوع یکی از نکته‌های مهم در بیانیه گام دوم رهبر انقلاب اسلامی است. نکته مهم دیگری که در بیانیه رهبر معظم انقلاب بر آن تاکید شده مربوط به هوشیاری نسبت به دسیسه‌های دشمن و غافل نشدن از مکر و حیله کشورهای غربی است بنابراین بر طبق این بیانیه تهدید، مذاکره و لیبخند هر سه در یک چارچوب قابل تحلیل هستند که آن هم دسیسه‌ای برای براندازی جمهوری اسلامی ایران است. وی تاکید کرد، بخش قابل توجه در این بیانیه مربوط به درس گرفتن از گذشته برای آینده است، نقض عهدی که قدرت‌های غربی به ویژه آمریکا و برخی کشورهای اروپایی انجام داده‌اند در چهل سال گذشته نشان داده است که این قدرت‌ها همواره سر ستیز با انقلاب اسلامی را دارند تا از هر ابزاری برای صدمه به کشور استفاده کنند. لذا باید توازن در سیاست خارجی اصل هر تعاملی با جهان خارج باشد.

بنابراین طبق بیانیه گام دوم، انقلاب ایران در حالی وارد دهه پنجم خود می‌شود که باید همچنان اصول چهار دهه گذشته را با توجه به تحولات صورت گرفته و تغییر نسل ادامه بدهد. ایران پس از چهل سال در منطقه از یک بازیگر دست‌نشانده و ژاندارم به یک بازیگر مستقل، مقتدر و قدرتمند تبدیل شود تا جایگاه امروزه مهم‌ترین بحران‌های منطقه جز با وساطت و حضور ایران حل و فصل نخواهد شد که نمونه آن را می‌توانیم در بحران سوریه و نشست‌های آستانه ببینیم بعید به نظر می‌رسد که کسی امروز شکست و نابودی داعش را در راستای تفکر مقاومت و حمایت ایران از دولتهای مشروع نداند. ایران امروز به یک کشور مولف برای تمام دولتهای اسلامی و غیر اسلامی تبدیل شده است لذا این موضوع نشان می‌دهد راه آمده نه تنها بر ترکستان نیست بلکه مستقیماً بر کعبه آمال می‌رسد.

البته این پایان تحلیل‌ها از بیانیه رهبری نیست و عده‌ای از ضرورت تدریس آن در دانشگاه و حوزه‌های علمیه سخن می‌گویند. آیت‌الله عباس کعبی، نماینده خوزستان در مجلس خبرگان رهبری در نشست «نقش حوزه در گام دوم انقلاب» تأکید می‌کند: الزامات فقهی بیانیه گام دوم انقلاب در حوزه‌های علمیه تدریس شود؛ چراکه حوزه نقش مهمی در اداره نظام در چارچوب فقه دارد. او راهکار عملی آن را نیز جدی‌تر شدن رابطه روحانیت با نظام، برداشتن گام‌های بلند و اساسی با تفکیک وظایف، در جهت بالندگی نظام و نقدپذیری و عدم انفعال حوزه‌های علمیه معرفی کرده است. علاوه بر این، سیدکمال رفیعی، رئیس مرکز ارتباطات و اطلاع‌رسانی نهاد نمایندگی رهبری در دانشگاه‌ها اعلام کرده است: مرکز آموزش مجازی دانشگاهیان، درس جدیدی را با عنوان گام دوم ویژه مخاطبان دانشگاهی ارائه خواهد کرد. برخی بیانیه گام دوم را همدریف نامه امام (ره) به گورباچف یا حکم جهاد به مسلمانان جهان می‌دانند که هرگز سرنوشتی چون تدریس در دانشگاه‌ها نداشتند اما تجربه تدریس و صیای امام در دانشگاه پیش روست و می‌توان میزان توفیق افزوده شدن این واحد درسی را به دانشگاه‌ها از اساتید و صیای امام و اساتید انقلاب اسلامی پرسید.

۳. برنامه مدون به جای حمایت

در میان اظهارنظرها پیرامون بیانیه گام دوم انقلاب، اگر از تمجیدهای صرف، شعرخوانی‌ها، قدسی‌سازی‌ها و راهکارهای غیرقابل تأمل بگذریم، فراوان است سخنانی که از حد حمایت فراتر نرفته‌اند، هر چند مواردی هم هست که نویدبخش استفاده از ظرفیت همه نخبگان برای برداشتن گام دوم انقلاب هستند. علی لاریجانی در صحن علنی ۱۲ اسفند ۹۷، در پاسخ به تذکر حسینعلی حاجی‌دلیگانی نماینده مردم شاهین‌شهر گفت: بنده قبلاً هم اعلام کردم به مرکز پژوهش‌ها مأموریت دادیم به جای اینکه در این راستا حمایت کنند، برنامه‌ای مدون کرده و کارهایی که در این راستا کمیسیون‌ها باید انجام دهند را به آنها بسپارد تا کار درست انجام شود.

همچنین حسن روحانی به عنوان رئیس دولتی که جشن چهل سالگی انقلاب اسلامی را برگزار کرد، ۲۵ بهمن ۹۷ در نامه‌ای خطاب به رهبر معظم انقلاب نوشت: دولت دوازدهم... با قدرشناسی از تدابیر مقام معظم رهبری و با استعانت از الطاف الهی، همراهی ملت بزرگ ایران، هماهنگی همه قوا و بهره‌گیری از ظرفیت‌های انسانی کشور به خصوص نخبگان، جوانان، زنان، اقوام و نهادهای مدنی، وظیفه خود می‌داند نسبت به اجرای توصیه‌های راهبردی حضرت مستطاب‌عالی اقدام نماید؛ به همین منظور شوراها را عالی کشور و هیئت دولت را موظف می‌کنم تا سیاست‌ها و برنامه‌های اجرایی مناسب برای تحقق منویات آن حضرت را در اولویت کار خود قرار دهند.

۴. فصول بیانیه

هفت فصل این بیانیه به شرح ذیل است:

- ثبات و امنیت و حفظ تمامیت ارضی ایران؛
- موتور پیشران کشور در عرصه علم و فناوری و ایجاد زیرساخت‌های حیاتی و اقتصادی و عمرانی؛
- به اوج رسانیدن مشارکت مردمی و مسابقه خدمت‌رسانی؛
- ارتقاء شگفت‌آور بینش سیاسی آحاد مردم؛
- سنگین کردن کفه ی عدالت در تقسیم امکانات عمومی کشور؛
- افزایش چشمگیر معنویت و اخلاق در فضای عمومی جامعه؛
- ایستادگی روزافزون در برابر قلدران و زورگویان و مستکبران جهان.

۵. محورهای کلی بیانیه

شعارهای جهانی انقلاب اسلامی: برای همه چیز می‌توان طول عمر مفید و تاریخ مصرف فرض کرد، اما شعارهای جهانی این انقلاب دینی از این قاعده مستثنا است؛

مهمترین ویژگی انقلاب اسلامی: انقلاب اسلامی همچون پدیده‌ای زنده و با اراده، همواره دارای انعطاف و آماده تصحیح خطاهای خویش است، اما تجدیدنظرپذیر و اهل انفعال نیست؛

حساسیت بر مرزبندی‌ها: جمهوری اسلامی، متحجر و در برابر پدیده‌ها و موقعیت‌های نو به نو، فاقد احساس و ادراک نیست، اما به اصول خود به شدت پایبند و به مرزبندی‌های خود با رقیبان و دشمنان به شدت حساس است؛

خط مشی انقلاب از ابتدا: این انقلاب از آغاز تا امروز نه بی‌رحم و خون‌ریز بوده و نه منفعل و مردد. با صراحت و شجاعت در برابر زورگویان و گردن‌کشان ایستاده و از مظلومان و مستضعفان دفاع کرده است.

۶. مهمترین ماموریت‌های نسل جوان

همان‌طور که از توصیه رهبر انقلاب بر می‌آید ایشان با توجه به مسیر طی شده چند سال اخیر در سیاست خارجی که مبتنی بر مذاکره و گفت‌وگو بوده است تاکید بر عزت نفس و دشمن شناسی را چراغ راهنمای مسئولان و تصمیم‌گیران سیاست خارجی می‌دانند در همین راستا غیر قابل اعتماد دانستن دولت‌های اروپایی نیز یک خط روشن و مشخص را در خصوص وعده‌های آنها برای حفظ برج‌های نشان می‌دهد. علاوه بر این خط پایانی توصیه رهبر انقلاب پاسخ صریح و قطعی را به کسانی می‌دهد که طومارهایی برای مذاکره و گفت‌وگو با آمریکا مطرح می‌کنند در حالی که ایشان ادامه حیات و حفظ عزت مندی ایران را بری از هر گونه مذاکره و گفت‌وگو با آمریکا می‌دانند زیرا هر شکلی از گفت‌وگو با این کشور موجب ضرر مادی و معنوی می‌دانند. با امضای برج‌های ضرر مادی مذاکره با آمریکا روشن شد اما ضرر معنوی مذاکره مربوط به هویتی است که ایرانی‌ها چهل سال است با آن خود را در جهان معرفی می‌کنند لذا هر گونه خدشه در این مورد و حذف دشمن اصلی بحرانی هویتی و ملی را برای ما به وجود می‌آورد. ایشان با اشاره بر پیروزی مقاومت در غرب آسیا و هم‌مرز شدن ایران با رژیم صهیونیستی و هراس دشمنان از حضور ایران در منطقه راه چهل ساله را موفقیت آمیز ترسیم کرده‌اند و به جوانان توصیه می‌کنند راه آمده را ادامه بدهند و از هیچ تهدیدی نهراسند.

حوزه علم و پژوهش: باید به قله‌ها دست یابیم. باید از مرزهای کنونی دانش در مهمترین رشته‌ها عبور کنیم. به پا خیزید و دشمن بدخواه و کینه‌توز را که از جهاد علمی شما به شدت بیمناک است، ناکام سازید؛

حوزه معنویت و اخلاق: شعور معنوی و وجدان اخلاقی در جامعه هرچه بیشتر رشد کند برکات بیشتری به بار می‌آورد. این بی‌گمان محتاج جهاد و تلاش است، و این تلاش و جهاد بدون همراهی حکومت‌ها توفیق‌چندانی نخواهد داشت؛

حوزه اقتصاد: جوانان عزیز در سراسر کشور بدانند که همه‌ی راه‌ها در داخل کشور است. اینکه کسی گمان کند که مشکلات اقتصادی صرفاً ناشی از تحریم است و علت تحریم هم مقاومت ضد استکباری و تسلیم نشدن در برابر دشمن است پس راه حل، زانو زدن در برابر دشمن و بوسه زدن بر پنجه‌گرگ است، خطایی نابخشودنی است؛

حوزه عدالت و مبارزه با فساد: اگر زمام‌داره‌ی بخش‌های گوناگون کشور به جوانان مومن و انقلابی و دانا و کاردان - که بحمد الله کم نیستند، سپرده شود امید اجرای عدالت و مبارزه با فساد برآورده خواهد شد؛

حوزه استقلال و آزادی: بدیهی است که استقلال نباید به معنی زندانی کردن سیاست و اقتصاد کشور در میان مرزهای خود، و آزادی نباید در تقابل با اخلاق و قانون و ارزش‌های الهی و حقوق عمومی، تعریف شود؛

حوزه عزت ملی و روابط خارجی: امروز ملت ایران علاوه بر آمریکای جنایتکار، تعدادی از دولت‌های اروپایی را نیز خدعه‌گر و غیر قابل اعتماد می‌داند. در مورد آمریکا حل هیچ مشکلی متصور نیست و مذاکره با آن جز زیان مادی و معنوی محصولی نخواهد داشت؛

حوزه سبک زندگی: مقابله با سبک زندگی غربی، جهادی همه جانبه و هوشمندانه می‌طلبد که باز چشم امید در آن به شما جوان‌ها است.

۷. برخی نکات مهم

۱. برای برداشتن گام‌های استوار در آینده، باید گذشته را درست شناخت و از تجربه‌ها درس گرفت؛ اگر از این راهبرد غفلت شود، دروغ‌ها به جای حقیقت خواهند نشست و آینده مورد تهدیدهای ناشناخته قرار خواهد گرفت؛
۲. دشمنان انقلاب با انگیزه‌ای قوی، تحریف و دروغ‌پردازی درباره‌ی گذشته و حتی زمان حال را دنبال میکنند و از پول و همه‌ی ابزارها برای آن بهره میگیرند. رهنمان فکر و عقیده و آگاهی بسیارند؛ حقیقت را از دشمن و پیاده‌نظامش نمیتوان شنید؛
۳. نارضایتی این حقیر از کارکرد عدالت در کشور به دلیل آنکه این ارزش والا باید گوهر بی‌همتا بر تارک نظام جمهوری اسلامی باشد و هنوز نیست، نباید به این معنی گرفته شود که برای استقرار عدالت کار انجام نگرفته است؛
۴. گسترش عدالت در جامعه هر چند نه در تبلیغات نارسای مسئولان انعکاس یافته و نه زبان بدخواهان خارجی و داخلی به آن اعتراف کرده است؛ ولی هست و حسنه‌ای برای مدیران جهادی و با اخلاص نزد خدا و خلق است؛
۵. اگر بی‌توجهی به شعارهای انقلاب و غفلت از جریان انقلابی در برهه‌هایی از تاریخ چهل‌ساله نمی بود - که متأسفانه بود و خسارت‌بار هم بود - بی‌شک دستاوردهای انقلاب از این بسی بیشتر و کشور در مسیر رسیدن به آرمان‌های بزرگ بسی جلوتر بود و بسیاری از مشکلات کنونی وجود نمیداشت؛
۶. نخستین توصیه‌ی من امید و نگاه خوشبینانه به آینده است. بدون این کلید اساسی همه‌ی قفلها، هیچ گامی نمیتوان برداشت. آنچه می‌گوییم یک امید صادق و متکی به واقعیت‌های عینی است
۷. این جانب همواره از امید کاذب و فریبنده دوری جست‌ام، اما خود و همه را از نومی‌دی بی‌جا و ترس کاذب نیز برحذر داشته ام و برحذر میدارم؛
۸. خبرهای دروغ، تحلیل‌های مغرضانه، وارونه نشان دادن واقعیتها، پنهان کردن جلوه‌های امیدبخش، بزرگ کردن عیوب کوچک و کوچک نشان دادن یا انکار محسنات بزرگ، برنامه‌ی همیشگی هزاران رسانه‌ی صوتی و تصویری و اینترنتی دشمنان ملت ایران است؛ و البته دنباله‌های آنان در داخل کشور نیز قابل مشاهده‌اند که با استفاده از آزادی‌ها در خدمت دشمن حرکت میکنند؛
۹. دنیا به جوان ایرانی و پایداری ایرانی و ابتکارهای ایرانی، در بسیاری از عرصه‌ها با چشم تکریم و احترام مینگرد. قدر خود را بدانید و با قوت خداداد، به سوی آینده خیز بردارید و حماسه بیافرینید.

۸. عزت ملی و مرزبندی با دشمن مهم ترین توصیه در روابط خارجی

رهبر انقلاب با اشاره به مسیر طی شده و جایگاه کنونی ملت ایران و عبور کردن از گردنه‌های سخت توصیه‌هایی را در حوزه روابط خارجی مطرح کردند که محور اصلی آن بر عزت و افتخار ملی تاکید داشت، ایشان در توصیه خود در زمینه روابط خارجی تاکید کردند عزت ملی، روابط خارجی، مرزبندی با دشمن؛ هر سه، شاخه‌هایی از اصل «عزت، حکمت، و مصلحت» در روابط بین‌الملل هستند. سپس با اشاره به پدیده‌های نوظهور صحنه جهانی که تحقق یافته یا در آستانه ظهورند، عنوان کردند تحرک جدید نهضت بیداری اسلامی بر اساس الگوی مقاومت در برابر سلطه‌ی آمریکا و صهیونیسم؛ شکست سیاست‌های آمریکا در منطقه‌ی غرب آسیا و

زمین‌گیر شدن همکاران خائن آن‌ها در منطقه؛ گسترش حضور قدرتمندانه سیاسی جمهوری اسلامی در غرب آسیا و بازتاب وسیع آن در سراسر جهان سلطه؛ بخشی از مظاهر عزت جمهوری اسلامی است که جز با شجاعت و حکمت مدیران جهادی به دست نمی‌آید. رهبر انقلاب با بیان اینکه سرمداران نظام سلطه نگران هستند تاکید کردند پیشنهادهای آن‌ها عموماً شامل فریب و خدعه و دروغ است. امروز ملت ایران علاوه بر آمریکای جنایت‌کار، تعدادی از دولت‌های اروپایی را نیز خدعه‌گر و غیر قابل اعتماد می‌داند. دولت جمهوری اسلامی باید مرزبندی خود را با آن‌ها با دقت حفظ کند؛ از ارزش‌های انقلابی و ملی خود، یک گام هم عقب‌نشینی نکند؛ از تهدیدهای پوچ آنان نهراسد؛ و در همه حال، عزت کشور و ملت خود را در نظر داشته باشد و حکیمانه و مصلحت‌جویانه و البته از موضع انقلابی، مشکلات قابل حل خود را با آنان حل کند. در مورد آمریکا حل هیچ مشکلی متصور نیست و مذاکره با آن جز زیان مادی و معنوی محصولی نخواهد داشت.

۹. رابطه تطبیقی دفاع مقدس با بیانیه گام دوم انقلاب

دفاع مقدس این مولود مبارک انقلاب اسلامی یک واقعه تاریخی نیست که آن را پایانی باشد بلکه فرهنگی همیشه جاری و ساری است که از برکات آن می‌توان به‌عنوان الگویی برای آینده انقلاب خصوصاً در گام دوم انقلاب (برپایی تمدن نوین اسلامی) بهره‌مند شد. داوود نعمتی از پژوهشگران حوزه دفاع مقدس در یادداشتی به شیوه الگوبرداری از دفاع مقدس برای پیشبرد گام دوم انقلاب پرداخته است. او با اشاره به بخشی از گفته‌های مقام معظم رهبری در راستای تبیین گام دوم انقلاب در قالب یک بیانیه توضیح می‌دهد: یکی از ظرفیت‌های عظیم کشور در کنار سایر استعدادها، ذخیره معنوی عظیمی به نام دفاع مقدس است که ره‌توشه مناسبی برای گذر انقلاب از گردنه‌های سخت تاریخی است.

دفاع مقدس همچون جواهری بر تارک انقلاب اسلامی ایران می‌درخشد و مبین انتخاب آزادی، استقلال و ظلم‌ستیزی ملت ایران در سرنوشت خود علیه استکبار و مصداق آیه «ان الله لا یغیر ما بقوم حتی یغیروا ما بانفسهم» است. به معنای دیگر، قطار انقلاب پابرهنگان، در ایستگاه دفاع مقدس ابهت امپریالیسم غرب و شرق را در هم می‌شکند و کشوری همانند ایران با نظامی نو پا به برکت انقلاب یارای مقابله در جنگی نابرابر را می‌یابد که در آن سوی جبهه‌های آن ابرقدرت‌های عالم قد علم کرده‌اند. جنگی تحمیلی که در آن تمام کفر در مقابل تمام اسلام (تلویحاً حق در مقابل باطل) صف‌آرایی کرده است، نتیجه‌ای جز پیروزی و عزتمندی برای ایران اسلامی و جبهه حق نیست.

با نگاهی عمیق‌تر باید اذعان کرد که دفاع مقدس این مولود مبارک انقلاب اسلامی یک واقعه تاریخی نیست که آن را پایانی باشد بلکه فرهنگی همیشه جاری و ساری است که از برکات آن می‌توان به‌عنوان الگویی برای آینده انقلاب خصوصاً در گام دوم انقلاب (برپایی تمدن نوین اسلامی) بهره‌مند شد. دفاع مقدس ذخیره معنوی است که در ابعاد مختلف می‌توان از آن متناسب با مؤلفه‌های گام دوم انقلاب بهره گرفت. دفاع مقدس در ظاهر تهدیدی بود که دشمنان انقلاب به‌واسطه آن بتوانند کشور را در تنگنا قرار دهند اما با پیش گرفتن فرهنگ مقاومت، زمینه‌ای برای شکوفایی کشور در ابعاد مختلف فراهم شد.

برای مثال کشور توانست در زمینه ساخت تسلیحات موردنیاز برای دفاع به خودکفایی برسد و طی همین مسیر موجب دستیابی کشور به فناوری‌های نوین و علوم پیشرفته‌ای شد که این فناوری‌ها و علوم تنها در انحصار چند قدرت بین‌المللی بود. همین امر می‌تواند نشان‌دهنده دو موضوع باشد. اول؛ اینکه چگونگی تبدیل محدودیت به شکوفایی یعنی تبدیل تهدید به فرصت که خود راهبردی قابل الگوگیری و اشاعه است، عملاً به منصف ظهور درآمد، دوم؛ امتداد یافتن آزادی و استقلال کسب‌شده در انقلاب در شرایط تحریمی جنگ درخششی تازه یافت. انقلاب نیز در گذر از چهل‌سالگی خود می‌تواند با بهره‌گیری از این موضوع برای نیل به اهداف مقدس خود استفاده کند.

۹-۱. اعتماد و اتکا به جوانان مؤمن و دانا

موضوع دیگری که قابل الگوگیری از دفاع مقدس برای آینده انقلاب است، بحث اعتماد و اتکا به جوانان مؤمن و دانا است. مرور خاطرات سال‌های جنگ تحمیلی گویای این امر است که قریب به اتفاق فرماندهی جنگ به دست جوانانی متدین و دلیر انجام شد که اغلب در دهه‌های اولیه زندگی خود بودند. جوانان با توجه به پاکی طینت، شجاعت، ذهن پویا و تفکر فعال توانستند بار دفاع را بر دوش کشند و انقلاب را از این گردنه صعب‌العبور و وضعیت خطیر گذر دهند. به نظر می‌رسد انقلاب در گام دوم خود نیز می‌تواند از این تجربه گران‌بها بهره گیرد و دوباره به جوانان امروز خود که به فرموده مقام معظم رهبری از جوانان گذشته جلوتر هستند، اعتماد کند و با سپردن سکان انقلاب (تحت نظارت افراد باتجربه و دلسوز) به دست جوانان، سرعت پیشرفت را افزایش دهد.

۹-۲. وحدت عامل پیش برنده دفاع مقدس؛ چراغ راهی برای تداوم انقلاب

یکی دیگر از ثمرات دفاع مقدس که می‌تواند چراغ راه انقلاب باشد، مفهوم وحدت است. دفاع مقدس سبب بسیج آحاد جامعه برای مقابله با دشمن شد و افراد جامعه توانستند بر اساس آیه شریفه (اعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعاً وَلَا تَفَرَّقُوا) گرد هم بیایند و با برادری میوه شیرین پیروزی را از درخت وحدت برچینند. باید توجه داشت وجود تفاوت‌ها و سلیق مختلف در هر برهه زمانی و هر جامعه‌ای امری طبیعی است ولیکن کشور برای مقابله با حربه‌های دشمنان و کمک به امتداد انقلاب در گام دوم می‌بایست به حفظ وحدت و افزایش ظرفیت برای تحمل نظرات دلسوزانه در راستای آرمان‌های انقلاب اسلامی بپردازد.

۹-۳. فرهنگ امیدواری به داخل و ناامیدی از بیگانه

هشت سال دفاع مقدس در عرصه مدیریت کشور دو فرهنگ امیدواری به داخل (قوای خودی) و ناامیدی از بیگانه را اشاعه داد. گسترش موازی این دو مفهوم باعث ایجاد خلاقیت در عرصه‌های مختلف علمی، نظامی، فرهنگی، سیاسی و اجتماعی شد. این نگاه در آینده انقلاب خصوصاً آینده اقتصادی انقلاب، می‌تواند تأثیر بسزایی داشته باشد.

پیرو این بحث در مورد اقتصاد مقاومتی، امیدواری به داخل و ناامیدی از بیگانه می‌تواند تجسم دو مفهوم درون‌زایی و برون‌گرایی که از ارکان ایجاد تمدن نوین اسلامی در بیانیه گام دوم انقلاب است، باشد. هم ارزی بین این چهار مفهوم که به معنای اتکا به قوای داخلی و تعامل و مواجه قدرتمند با جهان است، مصادیق فراوانی در دفاع مقدس دارد که قابل الهام گرفتن برای انقلاب است

البته باید گفت این دو مفهوم در دیگر زمینه‌ها، خصوصاً زمینه‌های فرهنگی نیز قابل تسری است. نتیجه بسط این دو مفهوم در عرصه فرهنگی در گام بعدی انقلاب می‌تواند سبب شکوفایی فرهنگ ایرانی-اسلامی که زمینه‌ساز تمدن نوین اسلامی است و تضعیف فرهنگ غرب‌گرایی (تلویحاً فرهنگ‌های بیگانه) در کشور باشد.

۹-۴. دفاع مقدس؛ مصداقی از رویارویی با استکبار جهانی در عرصه نظامی

همواره یکی از دغدغه‌های انقلاب اسلامی در ادامه مسیر پرافتخار خود رویارویی با استکبار جهانی است. دفاع مقدس، مصداقی از این رویارویی در عرصه نظامی بود که عناصر ایمان و مقاومت، رمز اصلی پیروزی در آن بود. امروز به برکت پیشرفت‌های نظامی، مواجه انقلاب اسلامی با دشمنان اغلب در عرصه‌های اقتصادی و فرهنگی است. اگرچه این زمینه‌ها به‌مراتب پیچیدگی‌های بیشتری دارند اما با الگوگیری از تجارب دفاع مقدس، بار دیگر می‌توان موفقیت‌های گذشته را تکرار کرد ولیکن شرط استفاده از این رمز پیروزی، گفتمان سازی در باب مفهوم مقاومت است.

جوانان که مخاطبان اصلی بیانیه هستند، می خواهند که از این ظرفیت استفاده کنند، مانع ناامید کردن مردم بشوند و تلاش رسانه‌ای دشمن را خنثی سازند.

برای محقق ساختن بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی باید از منظر و بستر رسانه‌ها استفاده کنیم. امکان ندارد در سرفصل‌های مختلف همچون علم و پژوهش، معنویت و اخلاق، اقتصاد، عدالت و مبارزه با فساد، استقلال و آزادی، عزت ملی، روابط خارجی و مرزبندی با دشمن و سبک زندگی که رهبری در بیانیه بدان اشاره داشته‌اند، محقق سازیم، بدون اینکه از ابزارهای رسانه‌ای و فضای مجازی استفاده کنیم. اگر امروز شاهد فساد، تبعیض و فقر هستیم و اینکه در گذشته دچار خطاها و غفلت‌هایی شده‌ایم و از ظرفیت‌هایمان در حوزه‌های مختلف به خوبی استفاده نکرده‌ایم، به دلیل این است که رسانه‌ها رسالت خود را به خوبی انجام نداده‌اند و مسئولان را وادار به پاسخگویی نکرده‌اند.

اگرچه عوامل مختلفی در رسیدن انقلاب اسلامی به قله‌ها نقش دارند، اما مهمترین و مقدم‌ترین عامل رسانه‌ها هستند. رسانه‌ها باید چشم و گوش مردم باشند و مسائل را به خوبی متوجه بشوند و به خوبی تبیین و اطلاع‌رسانی کنند، ضمن اینکه مشارکت مردم را برای تحقق بیانیه گام دوم فراهم سازند.

رسانه‌ها با توجه به نقش نظارتی که دارند، اگر مسئولان در بخشی در راستای گام دوم انقلاب، وظایف خود را به خوبی انجام ندادند، می‌توانند بر عملکرد آنان نظارت و مطالبه‌گری کنند. مردم و جوانان اکنون با استفاده از تکنولوژی‌های جدید و فضای مجازی این امکان را دارند تا هم بر فعالیت‌های مسئولان نظارت بکنند و هم اینکه پیشرفت‌های انقلاب و کشور را علی‌رغم تحریم‌ها واقع‌نمایی بکنند و جلوی تبلیغات م‌آیوس‌کننده دشمن را بگیرند.

مقام معظم رهبری به خوبی متوجه حجم و عمق تبلیغات رسانه‌های زنجیره‌ای معاند هستند و هم اینکه به ظرفیت جوانان در عرصه فضای مجازی آشنا هستند. در پایان باید به ۲ نکته توجه داشته باشیم؛ نکته نخست اینکه مقام معظم رهبری در این بیانیه به موضوع امید توجه ویژه‌ای داشتند، ضمن اینکه دیگران را از امید کاذب برحذر داشته‌اند. این در برابر راهبرد آشکار دشمنان یعنی ناامیدسازی مردم قرار دارد. دشمنان به دنبال این هستند که مردم را به این جمع‌بندی برسانند که نظام ناکارآمد است و به بن‌بست رسیده است.

در دهه فجر شاهد بودیم که رسانه‌های معاند همچون بی‌بی‌سی و من و تو در این رابطه، برنامه‌سازی کردند. گرچه برنامه‌های آنان حرفه‌ای بود، اما به لحاظ اخلاقی، قابل نقد و چالش است. در هیچ‌کدام از این برنامه‌ها عنوان نشد که نظام جمهوری اسلامی علی‌رغم تحریم‌ها، توطئه‌ها و مشکلات فراوان، چهار دهه سپری کرد و همچنان سرپا ایستاده است که اگر این حجم فشارها بر کشور دیگری وارد می‌شد، بعید بود آن کشور بتواند سرپا بایستد.

نکته دیگر اینکه گام دوم انقلاب بیانیه‌ای است که اداره انقلاب را از نسل گذشته به نسل جدید و جوان کشور واگذار می‌کند. تحقق محورهای این بیانیه نیز منوط به این است که رسانه‌ها و مسئولان پیوست رسانه‌ای و اجرایی داشته باشند. این بیانیه کاملاً شفاف است و هیچ نکته ابهامی ندارد، بنابراین نیاز به تفسیر نیست و باید مورد اجرا قرار بگیرد. جوانان باید اجراکننده و پیگیر اجرای آن باشند. رسانه‌ها در خصوص بیانیه گام دوم انقلاب پیوست رسانه‌ای داشته باشند و از مسئولان بخواهند که برای تحقق بیانیه، پیوست اجرایی داشته و پیگیر اجرای شدن آن باشند.

۱۱. خبرگزاری های خارجی

انقلاب کبیر اسلامی ایران در حالی چهلمین سالگرد پیروزی خود را پشت سر گذاشت و قدم به دهه پنجم حیات خود نهاد که اگرچه دشمنان مستکبرش گمان های باطلی در سر داشتند اما دوستانش در سراسر جهان، امیدوارانه آن را در گذر از چالش ها و به دست آوردن پیشرفت های خیره کننده، همواره سربلند دیده اند.

رهبر انقلاب اسلامی با صدور بیانیه گام دوم انقلاب و برای ادامه این راه روشن، به تبیین دستاوردهای شگرف ۴ دهه گذشته پرداخته و توصیه هایی اساسی به منظور جهاد بزرگ برای ساختن ایران اسلامی بزرگ ارائه فرمودند. بیانیه گام دوم انقلاب تجدید مطلعی است خطاب به ملت ایران و به ویژه جوانان که به مثابه منشوری برای دومین مرحله ی خودسازی، جامعه پردازی و تمدن سازی خواهد بود و فصل جدید زندگی جمهوری اسلامی را رقم خواهد زد.

در بخشی از پیام آیت الله خامنه ای در این خصوص آمده است: ایران مقتدر، امروز هم مانند آغاز انقلاب با چالش های مستکبران روبه رو است اما با تفاوتی کاملاً معنی دار. اگر آن روز چالش با آمریکا بر سر کوتاه کردن دست عمال بیگانه یا تعطیلی سفارت رژیم صهیونیستی در تهران یا رسوا کردن لانه جاسوسی بود، امروز چالش بر سر حضور ایران مقتدر در مرزهای رژیم صهیونیستی و برچیدن بساط نفوذ نامشروع آمریکا از منطقه غرب آسیا و حمایت جمهوری اسلامی از مبارزات مجاهدان فلسطینی در قلب سرزمین های اشغالی و دفاع از پرچم برافراشته حزب الله و مقاومت در سراسر این منطقه است. و اگر آن روز گمان آمریکا آن بود که با چند ایرانی خودفروخته یا با چند هواپیما و بالگرد خواهد توانست بر نظام اسلامی و ملت ایران فائق آید، امروز برای مقابله ی سیاسی و امنیتی با جمهوری اسلامی، خود را محتاج به یک ائتلاف بزرگ از ده ها دولت معاند یا مرعوب میبندد و البته باز هم در رویارویی، شکست می خورد.

پیام مقام معظم رهبری در ادامه می افزاید: سردمداران نظام سلطه نگراند؛ پیشنهادهای آنها عموماً شامل فریب و خدعه و دروغ است. امروز ملت ایران علاوه بر آمریکای جنایت کار، تعدادی از دولتهای اروپایی را نیز خدعه گر و غیرقابل اعتماد می داند. دولت جمهوری اسلامی باید مرزبندی خود را با آنها با دقت حفظ کند؛ از ارزشهای انقلابی و ملی خود، یک گام هم عقب نشینی نکند؛ از تهدیدهای پوچ آنان نهراسد؛ و در همه حال، عزت کشور و ملت خود را در نظر داشته باشد و حکیمانه و مصلحت جویانه و البته از موضع انقلابی، مشکلات قابل حل خود را با آنان حل کند. در مورد آمریکا حل هیچ مشکلی متصور نیست و مذاکره با آن جز زیان مادی و معنوی محصولی نخواهد داشت. رسانه های خارجی به مانند چار دهه گذشته سعی نمودند دستاوردهای جمهوری اسلامی ایران را نادیده گرفته و حداقل حرفی به زبان نیاورند اما در عین حال نمی توانستند بی عهدهی های آمریکا و دولت های غربی در قبال جمهوری اسلامی را تکذیب نمایند. آنان با صراحت سخنان صریح آیت اله خامنه ای را شنیدند و سعی نمودند بخشی از آن را که با منافع خودشان حداقل کم تر ناسازگار است را بازتاب دهند و تا جایی که می توانند دیدگاه مبارزه طلبانه از سوی جمهوری اسلامی منعکس نمایند اما در عمل به واقع بینانه بودن این بیانیه اذعان نموده اند. در ادامه برخی از تیتراها و خبرهای خبرگزاری های خارجی آورده و شرحی مختصری بر آن داده شده است:

۱۱-۱. خبرگزاری یورونیوز

این خبرگزاری تیترا خبر خود در این خصوص را اینگونه تنظیم کرد: رهبر ایران: علاوه بر آمریکا تعدادی از دولت های اروپایی نیز خدعه گر هستند. اینکه رهبر جمهوری اسلامی تعدادی از دولت های غربی را در کنار نام آمریکا قرار داده جایی بسیار تامل دارد. به نظر می رسد آیت اله خامنه ای خواسته اند به صورت تلویحی هم به مسئولان داخلی تذکر دهند که از اعتماد نابجا و ساده لوحانه به طرف های اروپایی پرهیز کنند و در عین حال آگاهی رهبر معظم از توطئه های دولت های غربی را به آنان یادآور شوند.

این خبرگزاری در ادامه نوشت: رهبر ایران در بیانیه‌ای که به مناسبت چهلمین سالگرد پیروزی انقلاب ایران صادر کرد نوشته است که مذاکره با آمریکا جز زیان مادی و معنوی محصولی نخواهد داشت. این خبرگزاری با این تیتر ایده واقع بینانه و در عین حال بدبینانه آیت اله خامنه ای به آمریکا و متحدانش یعنی دولت های غربی را پذیرفته و اینکه جمهوری اسلامی ایران هرگز به آمریکا و دولت های غربی دل نمی بندد.

۱۱-۲. خبرگزاری آسوشیتدپرس

خبرگزاری آسوشیتدپرس این بخش از فرمایشات مقام رهبری را مورد تأکید قرار می دهد: رهبر ایران در پیام خود اعلام کرد که راه حل هیچ مسأله‌ای با مذاکره با آمریکا به دست نمی‌آید و مذاکره تنها آسیب‌های معنوی و مادی را با خود به همراه خواهد آورد. این خبرگزاری نیز اشاره نموده است که جمهوری اسلامی ایران و در صدر آن مقام معظم رهبری هرگز چه در حال حاضر و چه در چهار دهه گذشته به آمریکا و دولت های غربی خوش بین نیستند.

۱۱-۳. خبرگزاری رویترز

این خبرگزاری در پوشش پیام آیت الله خامنه‌ای اینگونه تیتر زده است: رهبر ایران گفت که مشکلات ایران با آمریکا حل و فصل نمی‌شود. ملت ایران اکنون شاهد آن هستند که تعدادی از دولت‌های اروپائی قابل اعتماد نیستند.

۱۱-۴. رسانه تایمز

رسانه صهیونیستی تایمز نیز در پوشش پیام مقام رهبری در این باره نوشت: رهبر ایران در پیام امروز خود اعلام کرد که آمریکا در هر مقابله‌ای با ایران شکست خواهد خود. رهبر ایران در ادامه گفته است که چالش اصلی آمریکا در خاورمیانه حمایت ایران از فلسطینیان است. همان طور که انتظار می رفت این رسانه صهیونیستی بیشترین بیم و ترس را از بیانات آیت اله خامنه ای داشته اند چرا که جمهوری اسلامی ایران همواره یار و یاور تمام مستضعفیان جهان به ویژه مردم غیور فلسطین بوده است. شرح گام دوم انقلاب از سوی مقام معظم رهبری و تاکید بر مواضع قبلی و پیش روی در زمینه های الگویی جمهوری اسلامی نشان می دهد که دولت جمهور یاسلامی ایران با تمام توان حمایت مادی و معنوی خود از فلسطینیان را ادامه خواهد داد و از هیچ تلاش و کوششی جهت نیل به این هدف دست نخواهد کشید.

۱۱-۵. خبرگزاری فرانسه

خبرگزاری فرانسه درباره پیام مقام رهبری به عدم حل مشکلات ایران در مذاکره با آمریکا اشاره کرد و نوشت: مردم ما متوجه شدند که نمی‌توان به برخی از اروپائی‌ها اعتماد کرد. دولت فرانسه به عنوان یکی از دولت های غربی همیشه و در تمام مسائل متحد آمریکا بوده اما در ظاهر خواسته اعتماد جمهوری اسلامی ایران را جلب نماید اما بصیرت مقام معظم رهبری همواره نیت شوم این دولت و سایر دولت های غربی را برملا نموده و کشور ایران را سر بزنگاه ها حفظ نموده است چرا که اکنون بعد از چهل سال جمهوری اسلامی ایران با صلابت به راه خود ادامه می دهد.

این رسانه ها سعی نمودند همواره مشکلات اقتصادی مردم را متذکر شوند و ذهن آنها را از آرمان های جمهوری اسلامی ایران منحرف کنند. این رسانه ها هرگز به دستاوردهای با ارزشی که در چهل سال گذشته توسط نظام جمهوری اسلامی ایران بدست آمده است را اشاره ای نکردند و با پخش گزیده ای سخنان مقام معظم رهبری سعی در انحراف سخنان مقام معظم رهبری نمودند لیکن بدعهدی های آمریکا و دولت های غربی حتی بر خود آنان و رسانه هایشان نیز پوشیده نیست و دیدگاه واقع بینانه مقام معظم رهبری در خصوص بی اعتمادی به آمریکا و دولت های غربی را نمی توانستند انکار کنند و گاهی چاره ای به جز تایید این موضوع نداشتند.

۱۲. اذعان رسانه های خارجی به بیانیه واقع بینانه رهبر انقلاب

در تمام رسانه های خارجی هنگام تحلیل بیانیه رهبری بر این اتفاق نظر داشتند که این بیانیه بر اساس واقعیت ها نوشته شده است. رهبری تحولات تاریخی را مبنا دانستند که مسائل مهمی را برای آینده طرح کنند، در واقع ایشان از گذشته به آینده یک پل ساختند. مقام معظم رهبری صحبت از ریزش ها و رویش ها می کنند و در بحث رویش های انقلاب رویش ها را ایستا نمی دانند. ایشان رویش ها را متحول می دانند و معتقدند در زمانی این رویش ها بیشتر می شود.

اکثر رهبران سیاسی اگراه دارند و این مسائل را بیان نمیکنند و معمولاً خود را سانسور میکنند، اما رهبر انقلاب به بیان واقعیت ها پرداختند. در حقیقت ایشان وارد مرحله ای از گفتمان سازی هستند که انقلاب زمانی فراتر از گذشته خود و به تمدن سازی می پردازد. این تمدن اسلامی در مسائل داخلی تبدیل به مبانی و اصول و ترمینولوژی هایی شده که اینها در شعارهای نخست روزهای انقلاب نبود بلکه اینها زایش های تدریجی است که در مسیر شکل گیری انقلاب محقق شده است. رابطه مرزبندی در روابط خارجی و عزت ملی با توجه به تکرار واژه قدرت، امنیت و اقتدار که ۱۸ بار در این بیانیه استفاده شده، این نشان می دهد زمان که انقلاب شد شعاع پیام انقلاب از مرزها عبور کرد و تاثیرات بسیار شگرفی را انقلاب در میان ملل گذاشت. پشتوانه فکری این موج فکری عظیم برخوردار از مفاهیم نبود انقلاب بیشتر جنبه داخلی داشت و پیام داخلی آن نفی استبداد بود همچنین استقرار جمهوری اسلامی پیام انقلاب بود. به تعبیر مقام معظم رهبریف اینکه صرفاً نگاه به بیرون از مرزها داشته باشیم از آن ره به جایی نمی بریم و تجربه هم نشان داده که دیگران دست ما را نخواهند گرفت و کمک نخواهند کرد نظام ظرفیتهای خودمان استفاده می کنیم و مهمترین سرمایه کشور همین نیروی متخصص و جوانان کارآمد و با انگیزه است.

۱۳. نتیجه گیری

سخنان کامل و جامع آیت اله خامنه ای طی بیانیه گام دوم انقلاب بازتاب گسترده ای هم در سطح داخلی و هم در سطح خارجی داشته است. رهبر انقلاب در این بیانیه با اشاره به مسیر طی شده و جایگاه کنونی ملت ایران و عبور از گردنه های سخت توصیه هایی را در حوزه روابط خارجی مطرح کردند که محور اصلی آن بر عزت و افتخار ملی تاکید داشت، ایشان در توصیه خود در زمینه روابط خارجی تاکید کردند عزت ملی، روابط خارجی، مرزبندی با دشمن؛ هر سه، شاخه هایی از اصل عزت، حکمت، و مصلحت در روابط بین الملل هستند. سپس با اشاره به پدیده های نوظهور صحنه جهانی که تحقق یافته یا در آستانه ظهورند، عنوان کردند تحرک جدید نهضت بیداری اسلامی بر اساس الگوی مقاومت در برابر سلطه ی آمریکا و صهیونیسم؛ شکست سیاست های آمریکا در منطقه ی غرب آسیا و زمین گیر شدن همکاران خائن آن ها در منطقه؛ گسترش حضور قدرتمندان سیاسی جمهوری اسلامی در غرب آسیا و بازتاب

وسیع آن در سراسر جهان سلطه؛ بخشی از مظاهر عزت جمهوری اسلامی است. رهبر انقلاب با بیان اینکه سرداران نظام سلطه نگران هستند تاکید کردند پیشنهادهای آن‌ها عموماً شامل فریب و خدعه و دروغ است. امروز ملت ایران علاوه بر آمریکای جنایت‌کار، تعدادی از دولت‌های اروپایی را نیز خدعه‌گر و غیر قابل اعتماد می‌داند. دولت جمهوری اسلامی باید مرزبندی خود را با آن‌ها با دقت حفظ کند؛ از ارزش‌های انقلابی و ملی خود، یک گام هم عقب‌نشینی نکند؛ و در همه‌حال، عزت کشور و ملت خود را در نظر داشته باشد و حکیمانه و از موضع انقلابی، مشکلات قابل حل خود را با آنان حل کند. در مورد آمریکا حل هیچ مشکلی متصور نیست و مذاکره با آن جز زیان مادی و معنوی محصولی نخواهد داشت. پس از ایراد این بیانات رسانه‌ها و خبرگزاری خارجی سعی نمودند مشکلات اقتصادی را پوششی برا تحت الشعاع قرار دادن این بیانات قرار دهند و در عین حال به معنا و مفهوم سخنان کمتر پرداختند و در ضمن هیچ اشاره به دستاوردهای جمهوری اسلامی ایران در طول چهل سال پس از انقلاب ننمودند اما اکثراً به دیدگاه واقع بینانه و بدبینانه مقام معظم رهبری علیه آمریکا و دولت‌های غربی اذعان داشتند.

۱۴. منابع

پایگاه اطلاع رسانی حوزه

خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران

خبرگزاری‌های یونیوز، آسوشیتدپرس، رویترز، تایمز، فرانسه، بی بی سی و من و تو

سایت Enghelab-news.ir

سایت Khamenei.ir

سایت Isna.ir

سایت Mshrgh.ir

روزنامه فرهیختگان